

TEESEJÄ KIRKOSTA JA KIRKON VAIHEILTA

KATSO PEILIIN!

Tämä kehotus esitetään usein kun halutaan ohjata lähimmäinen parannuksen tielle. Poliitikassa tämä sanontaa liittyy myös koko ryhmän nuhteluun ja ojennukseen. Mielestäni tätä sanontaa tulisi lisääntyvässä määrin käyttää myös hengellisellä kentällä.

Jokapäiväinen tarvekalu

Peili on paljon käytössä oleva esine jokapäiväisessä elämässä. Varsinkin naisilla se on ahkerassa käytössä. Tässä naiset voivat olla esimerkkinä meille ehkä hieman huolimattomasti pukeutuville miehille – jotka eivät riittävän usein katso peiliin.

Peilin vieroksumisesta voi olla ikävät seuraukset. Se voi tulla huonoksi tavaksi, jolloin saatat olla huonossa edustuskunnossa. Toisaalta se voi liittyä väärään omahyväisyyteen ja itsevarmuuteen: luulet olevasi kunnossa vaikkeet todellisuudessa ole. Kaikkien kohtalokkainta kuitenkin on, jos sairastut ”peilikammoon”. Silloin on tilasi todella huono! Tämä kaikki on hengellisessä mielessä sovellettavissa sekä yksityiseen kristittyyn että seurakuntaan. JUMALAN SANAN PEILIN TULISI OLLA AHKERASSA KÄYTÖSSÄ!

Toisaalta peiliä voidaan perustellusti nimittää ”turhuuden peiliksi” nimenomaan hengellisestä näkökulmasta. Peilin eteenhän mennään kun halutaan olla ”hyvännäköisiä”. Oliko Jeesus hyvännäköinen ristillä (Jes.53)? Oliko tuhlaajapoika kotiin tullessaan hyvännäköinen? Kuinka tärkeä onkaan kehotus: TULE SELLAISENA KUIN OLET!

”Itseäs kaunistamaan älä ryhdy. Jeesuksen seurahan kurjana vain yhdy. Itsessään hurskaat eivät armoon taivu. Hengessä köyhäksi siis eessään vaivu. Rikkaasti suo hän silloin lahjojaan. Ja armaan” (HLV 172:4).

PEILINÄ VÄHÄ-AASIAN SEURAKUNNAT

Ilmestyskirjassa on Jeesuksen tarkastuskäynnin raportti Vähä-Aasian seurakunnista. Alussa tarkastaja esittelee itsensä. Näky oli niin valtava ja pelottava, että Johannes kaatui maahan:

12. Ja minä käännyin katsomaan, mikä ääni minulle puhui; ja kääntyessäni minä näin seitsemän kultaista lampunjalkaa,
13. ja lampunjalkain keskellä Ihmisen Pojan muotoisen, pitkäliepeiseen viittaaan puetun ja rinnan kohdalta kultaisella vyöllä vyötetyn.
14. Ja hänen päänsä ja hiuksensa olivat valkoiset niinkuin valkoinen villa, niinkuin lumi, ja hänen silmänsä niinkuin tulen liekki;
15. hänen jalkansa olivat ahjossa hehkuvan, kiiltävän vasken kaltaiset, ja hänen äänensä oli niinkuin paljojen vetten pauhina.
16. Ja hänellä oli oikeassa kädessään seitsemän tähteä, ja hänen suustaan lähti kaksiteräinen, terävä miekka, ja hänen kasvonsa olivat niinkuin aurinko, kun se täydeltä terältä paistaa.
17. Ja kun minä hänet näin, kaaduin minä kuin kuolleena hänen jalkojensa juureen. Ja hän pani oikean kätensä minun päälleni sanoen: ”Älä pelkää! Minä olen ensimmäinen ja viimeinen,

18. ja minä elän; ja minä olin kuollut, ja katso, minä elän aina ja iankaikkisesti, ja minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet. (Ilm.1:12-16).

Tarkastusraportti

Jokainen seurakunta oli Jeesuksen tulikatseen alla. Seitsemän seurakuntaa joutui ”peilin eteen”. Jokaista seurakuntaa käsiteltiin pikkutarkasti erikseen. Jokainen seurakunta sai kirjallisen raportin tilastaan. Viidelle seurakunnalle jätettiin vakava kehotus parannukseen.

Lopun ajan seurakunta synteesi

Aikamme kirkko on haluton menemään Jumalan sanan peilin eteen tarkastusta varten. Se on omahyväinen ja itseensä tyytyväinen kirkko. Se on varma ”jumalallisuudestaan”. Se on rikastunut, eikä mitään tarvitse, Ilm.3:17.

Kriittisissä piireissä nimenomaan Laodikeaa (Ilm.3:14-22) pidetään lopun ajan kirkon peilikuvana. Tässä kuitenkin aivan todennäköisesti mennään liian helppoon ja kapea-alaiseen ratkaisuun. Lopun ajan kirkko on niin monimuotoinen kaikkine harhoineen, ettei se tyhjene Laodikean sanomaan. Toisaalta vain harvoin rohjetaan käydä analysoimaan kirkkoa. Savotta koetaan liian työlääksi ja vaikeaksi. Tämäkin kertoo, että tuskin Laodikean sanoma on riittävä kuvaamaan aikamme luopiokirkkoa. Otamme avuksi analyysiin kaikki Vähä-Aasian seitsemän seurakuntaa. Lopun ajan kirkko on siis näiden kaikkien yhdistelmä, **synteesi**.

1. EFESO

1. "Efeson seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo hän, joka pitää niitä seitsemää tähteä oikeassa kädessään, hän, joka käyskelee niiden seitsemän kultaisen lampunjalan keskellä:
2. Minä tiedän sinun tekosi ja **vaivannäkösi** ja kärsivällisyytesi, ja ettet voi pahoja sietää; sinä olet koetellut niitä, jotka sanovat itseänsä apostoleiksi, eivätkä ole, ja olet havainnut heidät valhettelijoiksi;
3. ja sinulla on kärsivällisyyttä, ja paljon sinä olet saanut kantaa minun nimeni tähden, etkä ole uupunut.
4. Mutta se minulla on sinua vastaan, että olet **hyljännyt ensimmäisen rakkautesi**.
5. Muista siis, mistä olet langennut, ja tee parannus, ja tee niitä ensimmäisiä tekoja; mutta jos et, niin minä tulen sinun tykösi ja työnnän sinun lampunjalkasi pois paikaltaan, ellet tee parannusta. (Ilm.2:1-5).

Efeso oli monessa suhteessa esimerkillinen seurakunta. Siellä oli vilkas toiminta. Nähtiin vaivaa asian puolesta. **Herran työ oli tullut kuitenkin Herraa rakkaammaksi**. Seurakunta oli kadottanut uskonelämän herkän ytimen, rakkauden. **Ahkeruus oli muuttunut touhuiluksi**:

”Vain hyödyksi ovat ahkeran ajatukset, mutta **kaikki touhuilijat saavat vain vahinkoa**” (SnI.21:5).

Jeesus maalaa kuvan seurakunnan ytimestä:

34. Uuden käskyn minä annan teille, että rakastatte toisianne, niinkuin minä olen teitä rakastanut - että tekin niin rakastatte toisianne.

35. Siitä kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos teillä on keskinäinen rakkaus." (Joh.13:34,35).

Siellä, missä rakkaus vallitsee ja hallitsee, on yksi seurakunta (ekkllesia), missä taas rakkaus poistuu alkavat lihallisuus ja lahkolaisuus saada jalansijaa. Kesällä lahkokokoonntuminen kulminoituu eri yhteisöjen kesäjuhliin. Siellä lämmitellään oman "hengellisen kodin tulilla", mutta suhteessa toisiin kuppikuntiin ne ovat "vainovalkeita". SEURAKUNTA ON YKSI! Tämä yhteys konkretisoituu kokoonntumisena yhteen. Jos yhteen kokoonntuminen puuttuu, myös rakkaudellinen yhteys on pelkkää huulten puhetta.

10. Mutta minä kehoitan teitä, veljet, meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen nimeen, että kaikki olisitte puheessa yksimieliset ettekä suvaitsi riitaisuuksia keskuudessanne, vaan pysyisitte sovinnossa ja teillä olisi sama mieli ja sama ajatus.

11. Sillä Kloen perhevältä olen saanut teistä kuulla, veljeni, että teillä on riitoja keskuudessanne.

12. Tarkoitan sitä, että yksi teistä sanoo: "Minä olen Paavalin puolta", toinen: "Minä Apolloksen", joku taas: "Minä Keefaan", joku vielä: "Minä Kristuksen".

13. **Onko Kristus jaettu?** Ei kaiketi Paavali ole ristiinnaulittu teidän edestänne? Vai oletteko te kastetut Paavalin nimeen? (1. Kor.1:10-13).

1. Niinpä, veljet, minun ei käynyt puhuminen teille niinkuin hengellisille, vaan niinkuin lihallisille, niinkuin pienille lapsille Kristuksessa.

2. Maitoa minä juotin teille, en antanut ruokaa, sillä sitä ette silloin sietäneet, ettekä vielä nytkään siedä;

3. **olettehan vielä lihallisia.** Sillä kun keskuudessanne on kateutta ja riitaa, ettekö silloin ole lihallisia ja vaella ihmisten tavoin?

4. Kun toinen sanoo: "Minä olen Paavalin puolta", ja toinen: "Minä olen Apolloksen", ettekö silloin ole niinkuin ihmiset ainakin? (1. Kor.3:1-4).

19. Mutta lihan teot ovat ilmeiset, ja ne ovat: haureus, saastaisuus, irstaus,

20. epäjumalanpalvelus, noituus, vihamielisyys, riita, kateellisuus, vihat, juonet, **eriseurat, lahkot,**

21. kateus, juomingit, mässäykset ja muut senkaltaiset, joista teille edeltäpäin sanon, niinkuin jo ennenkin olen sanonut, että ne, jotka semmoista harjoittavat, **eivät peri Jumalan valtakuntaa.** (Gal.5:19-21).

2. SMYRNA

8. Ja Smyrnan seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo ensimmäinen ja viimeinen, joka kuoli ja virkosi elämään:

9. Minä tiedän sinun ahdistuksesi ja köyhyytesi - sinä olet kuitenkin rikas - ja mitä pilkkaa sinä kärsit niiltä, jotka sanovat olevansa juutalaisia, eivätkä ole, vaan ovat saatanan synagooga.

10. Älä pelkää sitä, mitä tulet kärsimään. Katso, perkele on heittävä muutamia teistä vankeuteen, että teidät pantaisiin koetukselle, ja teidän on oltava ahdistuksessa kymmenen päivää. Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä annan sinulle elämän kruunun.

11. Jolla on korva, se kuulkoon, mitä Henki seurakunnille sanoo. Sitä, joka voittaa, ei toinen kuolema vahingoita.' (2:8-11).

Smyrnalle ei annettu yhtään moitetta. Se eli ahdistuksessa, köyhyydessä ja pilkanalaisena. Se joutui kärsimysten ahjoon. Smyrnan seurakunnassa uskovat joutuivat taistelemaan perkelettä ja hänen käytyreitään vastaan. Siinä mielessä se muistutti kansankirkkoa. Maailma oli tunkeutunut seurakuntaan ja teki uskovien elämän tukalaksi:

18. Jos maailma teitä vihaa, niin tietäkää, että se on vihannut minua ennen kuin teitä.
 19. Jos te maailmasta olisitte, niin maailma omaansa rakastaisi; mutta koska te ette ole maailmasta, vaan minä olen teidät maailmasta valinnut, sentähden maailma teitä vihaa. (Joh.15:18-19).

3. PERGAMO

12. Ja Pergamon seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo hän, jolla on se kaksiteräinen, terävä miekka:
 13. Minä tiedän, missä sinä asut: siellä, missä saatanan valtaistuini on; ja sinä pidät minun nimestäni kiinni etkä ole kieltänyt minun uskoani niinäkään päivinä, jolloin Antipas, minun todistajani, minun uskolliseni, tapettiin teidän luonanne, siellä, missä saatana asuu.
 14. Mutta minulla on vähän sinua vastaan: sinulla on siellä niitä, jotka pitävät kiinni **Bileamin opista**, hänen, joka opetti Baalakia virittämään Israelin lapsille sen viettelyksen, että söisivät epäjumalille uhrattua ja haureutta harjoittaisivat.
 15. Niin on myös sinulla niitä, jotka samoin pitävät kiinni nikolaiittain opista.
 16. Tee siis parannus; mutta jos et, niin minä tulen sinun tykösi pian ja sodin heitä vastaan suuni miekalla. (2:12-16).

Tämä kirkko oli "marttyyrikirkko". "Bileamin oppiin" kuuluivat siveettömät menot, samoin kuin "nikolaiittain oppiinkin". Lisäksi jälkimmäiseen kuului "pappisvaltainen oppi".

4. TYATIRA

18. Ja Tyatiran seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo Jumalan Poika, jolla on silmät niinkuin tulen liekki ja jonka jalat ovat niinkuin kiiltävä vaski:
 19. Minä tiedän sinun tekosi ja rakkautesi ja uskosi ja palveluksesi ja kärsivällisyytesi ja että sinun viimeiset tekosi ovat useammat kuin ensimmäiset.
 20. Mutta se minulla on sinua vastaan, että sinä **suvaitset tuota naista, lisebeliä**, joka sanoo itseään profeetaksi ja opettaa ja eksyttää minun palvelijoitani harjoittamaan haureutta ja syömään epäjumalille uhrattua.
 21. Ja minä olen antanut hänelle aikaa parannuksen tekoon, mutta hän ei tahdo parannusta tehdä eikä luopua haureudestaan.
 22. Katso, minä syöksen hänet tautivuoteeseen, ja ne, jotka hänen kanssaan tekevät huorin, minä syöksen suureen ahdistukseen, jos eivät tee parannusta ja luovu hänen teoistansa;
 23. ja hänen lapsensa minä tappamalla tapan, ja kaikki seurakunnat saavat tuntea, että minä olen se, joka tutkin munaskuut ja sydämet; ja minä annan teille kullekin tekojenne mukaan. (2:18-23).

Feminismi on eräs lopunajan kirkon kirous. Tasa-arvon varjolla halutaan kumota Jumalan asettama järjestys, jossa "mies on vaimon pää".

22. Vaimot, olkaa omille miehille alamaiset niinkuin Herralle;
 23. sillä mies on vaimon pää, niinkuin myös Kristus on seurakunnan pää, hän, ruumiin vapahtaja.
 24. Mutta niinkuin seurakunta on Kristukselle alamaisten, niin olkoot vaimotkin miehille kaikessa alamaiset. (Ef.5:22-24).

Naispappeus kirkossa on pitkälti feminismin (Iisabelin) hedelmää. Samoin feminismi ajaa voimakkaasti homoutta kirkkoon. *"Iisabel oli voimakastahtoinen, häikäilemätön ja intohimoinen nainen"* (Saarisalo). Kansankirkko aivan ilmeisesti "suvaitsee Iisabeleitä".

"Naissukupuolta Jumala ei ole säästänyt hallitsemaan, ei kirkossa eikä muutenkaan, maallisissa viroissa" (Martti Luther).

"Pyhä Henki on jättänyt naiset osattomiksi hallisemisesta kirkossa" (Luther).

Leena Huima "kertoi vastustavansa naispiispuutta, koska piispalle kuuluva opillinen valvonta sopii paremmin miehen ominaisuuksiin. Naiseuden ytimeen...sen sijaan kuuluu **subjektiivinen uskonnollisuus.**"

*Seurakunnan vahvuus ja luonne voidaan nähdä sen miehissä. Miehillä on johtamisvastuu seurakunnassa, niin kuin kotonakin. Luonne tärkeä: **Jos seurakunnan miehet ovat vahvoja, koko seurakunta on vahva. Kun miehet ovat heikkoja, myös seurakunta on heikko.** Siksi olen uhrannut paljon aikaa miehille tarkoitetuille konferensseille. Useimmat kiitoskirjeet näistä tulevat naisilta, siksi että miehet ovat muuttuneet.*

Kun mies on vahva kotona ja seurakunnassa, niin ovat myös lapset ja naiset. Mutta kun miehet ovat heikkoja, myös seurakunta on heikko. Olisin rikas mies, jos saisin 5 puntaa seurakunnan jokaisesta perheestä, jossa vaimo on hengellisesti miestänsä edellä! On tervettä, että mies on vaimoaan edellä. Mies ei voi olla perheen pää, jollei hän ole toisia pitemmällä.

*Tästä miesten korostus. Se ei alenna naisten ja lasten arvoa. Jos miehet ovat vahvoja uskossaan, myös naiset ja lapset ovat vahvoja. **TÄMÄ ON SYVÄLLINEN PERIAATE!*** (David Pawson).

5. SARDEE

1. "Ja Sardeen seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo hän, jolla on ne Jumalan seitsemän henkeä ja ne seitsemän tähteä: Minä tiedän sinun tekosi: **sinulla on se nimi, että elät, mutta sinä olet kuollut.**'"
2. Heräjä valvomaan ja vahvista jäljellejääneitä, niitä, jotka ovat olleet kuolemaisillaan; sillä minä en ole havainnut sinun tekojasi täydellisiksi Jumalani edessä.
3. Muista siis, mitä olet saanut ja kuollut, ja ota siitä vaari ja tee parannus. Jos et valvo, niin minä tulen kuin varas, etkä sinä tiedä, millä hetkellä minä sinun päällesi tulen.
4. Kuitenkin on sinulla Sardeessa muutamia harvoja nimiä, jotka eivät ole tahranneet vaatteitaan, ja he saavat käyskennellä minun kanssani valkeissa vaatteissa, sillä he ovat siihen arvolliset.
5. Joka voittaa, se näin puetaan valkeihin vaatteisiin, enkä minä pyyhi pois hänen nimeänsä elämän kirjasta, ja minä olen tunnustava hänen nimensä Isäni edessä ja hänen enkeliensä edessä. (3:1-5).

Sardee oli **nimikristitty seurakunta**. Samaa lienee pitkälti sanottava kansankirkosta. Suomi kulkee kristityn maan nimellä, mutta kansa on jumalatonta. Kasteella ja rippikoululla on suomalaisille annettu ”kristillinen kuorrutus”, mutta se ei ole tehnyt heistä todellisia kristittyjä. Kansankirkon keskellä vallitsee rikkumaton ”hautausmaanrauha”. ”Soihdut sammuu, kaikki väki nukkuu.” Tarvittaisiin voimakasta parannusjulistusta, julistusta synnistä ja armosta, julistusta ”Kristuksen sisällisestä tuntemisesta”. Tarvitaan julistusta uudestisyntymisestä, vanhurskauttamisesta ja pyhityksestä.

Kirkolla ei ole liioin muuta julistettavaa kuin **seurakunnan autuuttava jäsenyys ja sakramenttien vastustamaton vaikutus**.

Nimikristitty voi olla myös hyvin jumalinen ja ahkera kirkossa kävijä:

”heissä on jumalisuuden ulkokuori, mutta he kieltävät sen voiman. Senkaltaisia karta...jotka aina ovat opetusta ottamassa, eivätkä koskaan voi päästä totuuden tuntemiseen” (2. Tim.3:5,7).

”Kun kristityn on nimi mulla, Tee siksi minut todella, Suo tahtos tekijäks mun tulla, Sun nuhteitasi totella, Ja käydä tielläs taivaaseen, Elämään, iloon iäiseen” (Vvk.212:3).

”Lienee sitäkin kristillisyyttä, missä ei toivota mitään tapahtuvaksi. Kun olisi vain hiljainen ja harras siunauksen sade kuolleitten luitten päälle, lämmin ja suloinen autuus, niin toki riittäisi, vaikka olisikin kirkon penkeissä viisisataa miestä menossa helvettiin” (Niilo Tuomenoksa).

”Herra herätä meille uusia paavoja, sillä entiset ovat kuolleet. Heidän hautojensa koristelijoiksi meistä on, ei juuri muuhun” (Tuomenoksa).

”Herätyskristillisyyys on aina kasvatuskristillisyyttä ja päinvastoin. Muta mistä on kotoisin sellainen kasvatuskristillisyyys, jossa kukaan ei herää, ei kukaan tee parannusta eikä kukaan synny uudestaan. Siinä taidetaan kasvattaa syntymättömiä” (Tuomenoksa).

”Nimikristittyjen hengellisyys tuntuu kulkevan pysähtymättä kaikkien tarkastusasemien ohi” (Tuomenoksa).

”Kansa herää aina siellä, missä papit alkavat soittaa hätäkelloa oman sielunsa tulipalosta pelastaakseen” (Wilhelmi Malmivaara).

”Missä näet kansan vaeltavan kurittomana, voit epäilemättä päätellä, ettei sen papisto ole pyhä” (F.J. Spener).

6. FILADELFIA

7. Ja Filadelfian seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo Pyhä, Totinen, jolla on Daavidin avain, hän, joka avaa, eikä kukaan sulje, ja joka sulkee, eikä kukaan avaa:

8. Minä tiedän sinun tekosi. Katso, minä olen avannut sinun eteesi oven, eikä kukaan voi sitä sulkea; sillä **tosin on sinun voimasi vähäinen, mutta sinä olet ottanut vaarin minun sanastani etkä ole minun nimeäni kieltänyt.**

9. Katso, minä annan sinulle saatanan synagoogasta niitä, jotka sanovat olevansa juutalaisia, eivätkä ole, vaan valhettelevat; katso, minä olen saattava heidät siihen, että he tulevat ja

kumartuvat sinun jalkojesi eteen ja ymmärtävät, että minä sinua rakastan.

10. Koska sinä olet ottanut minun **kärsivällisyyteni sanasta vaarin**, niin minä myös otan sinusta vaarin ja pelastan sinut koetuksen hetkestä, joka on tuleva yli koko maanpiirin koettelemaan niitä, jotka maan päällä asuvat.

11. Minä tulen pian; pidä, mitä sinulla on, ettei kukaan ottaisi sinun kruunuasi. (3:7-11).

Filadelfia ei saanut lainkaan nuhteita. Sen vahvuus oli SANASTA KIINNI PITÄMINEN!

7. LAODIKEA

14. Ja Laodikean seurakunnan enkelille kirjoita: 'Näin sanoo Amen, se uskollinen ja totinen todistaja, Jumalan luomakunnan alku:

15. Minä tiedän sinun tekosi: sinä **et ole kylmä etkä palava**; oi, jospa olisit kylmä tai palava!

16. Mutta nyt, koska olet penseä, etkä ole palava etkä kylmä, olen minä oksentava sinut suustani ulos.

17. Sillä sinä sanot: **Minä olen rikas**, minä olen rikastunut enkä mitään tarvitse; etkä tiedä, että juuri sinä olet viheliäinen ja kurja ja köyhä ja sokea ja alaston.

18. Minä neuvon sinua ostamaan minulta kultaa, tulesa puhdistettua, että rikastuisit, ja valkeat vaatteet, että niihin pukeutuisit eikä alastomuutesi häpeä näkyisi, ja silmävoidetta voidellaksesi silmäsi, että näkisit.

19. Kaikkia niitä, joita minä pidän rakkaina, minä nuhtelen ja kuritan; ahkeroitse siis ja tee parannus.

20. **Katso, minä seison ovella ja kolkutan**; jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, niin minä käyn hänen tykönsä sisälle ja aterioitsen hänen kanssaan, ja hän minun kanssani. (3:14-20).

Laodikean seurakunnassa on useita nykyisestä kansankirkkoseurakunnasta löytyviä asioita:

1. Naisen nimi. *”Sen perusti Syyrian Antiokhos II (261-247 ekr.) ja antoi sille nimen puolisonsa Laodiken mukaan”* (Saarisalo). Tämä enteilee, että lopunajan kirkossa on ”naisvaltikka”.

2. Laodikea-nimi tarkoittaa kansanoikeus. Lopunajan kirkko perustuu kansanvallan pohjalle.

3. Penseys. Ei oteta kantaa hengellisiin kysymyksiin: ei puolesta eikä vastaan.

”On ihmeteltävä rauha vallitsemassa siellä, missä kaikki, sekä papit että sanankuulijat nukkuvat. Saarnat ovat pehmeitä kuin puuvilla ja kansa nukkuu niiden aikana makeasti. Ei siellä uskonnollisista asioista väitellä, kun ei niistä koskaan keskustellakaan” (Wilhelmi Malmivaara).

4. Itsekylläisyys. Köyhyyden henki on poistunut. Seurakunta on tullut ”omavaraiseksi”. Tähän rikkauteen päästään kun toistuvasti kuljetaan Sanan peilin ohi – siihen katsomatta.

”Janon puute on kuoleman merkki” (Tuomenoksa).

5. Kristus seurakunnan ulkopuolella. Kristus oli joutunut seurakunnan oven ulkopuolelle. Kuinka usein seurakunnat itsetyytyväisyyden vallassa veisaavatkaan: *”Ei hän kirkkoansa heitä, Vaikka viekin vaivain teitä”* (Vvk.168:1). Tämäkin illuusio särkyä, jos seurakunta katselee Vähä-Aasian seurakunnille annettua raporttia.

KIRKKO JA ALKUSEURAKUNTA

1. Kirkon pitäisi – ollakseen raamatullinen - samaistua mahdollisimman paljon alkuseurakuntaan.

”Reformaatio merkitsee kirkon uudistamista siten, että palataan alkuperäiseen, verrataan nykytilannetta lähtökohtaan ja katsotaan siitä käsin, missä ollaan menossa...Jos nyt sitten kysymme, mikä on tämä ´alkuperäinen`, tämä nykykirkon tilanteen mittapuuna, niin se on luonnollisesti se apostolinen kirkko, jota Uusi testamentti kuvaa...´anakainosis` (Room.12:2)... tarkoittaa uudistumista siten, että palataan alkuperäiseen, verrataan nykytilannetta lähtökohtaan ja sen mukaan korjataan kulkua” (Perusta 6/90, Rimpiläinen).

2. Seurakuntamalli löytyy lähinnä Apostolien teoista ja Paavalin kirjeistä.

3. Seurakuntakuri oli alkuseurakunnassa oleellinen asia.

4. Alkuseurakunta oli ”uskovien yhteisö”. Vain uskovat pääsivät seurakuntaan. Työntekijäksi ei päästetty muita kuin uskovia.

5. Alkuseurakunta oli sitoutunut Raamattuun.

6. Alkuseurakunnassa tunnettiin ”jako kahteen”, maailmaan ja uskoviin.

7. Jeesuksen mukaan uskovat ovat ”maailmassa, mutta ”eivät maailmasta” (Joh.17:14-16).

8. Kirkko tuli olemuksellisesti yhdeksi maailman kanssa 300-luvulla, jolloin kristinusko tuli Rooman valtionuskonnoksi. Tällöin kirkko tuli maailmaan ja maailma kirkkoon.

9. Kansankirkko sulautui täysin maailmaan. Kirkko muodosti maailman kanssa symbioosin.

10. Kun alkuseurakunnassa valta oli Kristuksella, Raamatulla ja uskovilla, kansankirkossa valta on vuosisatojen saatossa luisunut yhä enemmän kansan käsiin. Kansankirkko on joutunut populismin kurimukseen – politiikan tavoin. Toisaalta: tässähän vain toteutuu ”kansankirkko-ate”.

Nimikkeeseen ”kansankirkko” on jo alun perin sisäänrakennettuna kansanvalta.

KIRKON ITSEYMMÄRRYS

Kirkon itseluottamusta ei mikään pysty horjuttamaan. Kriittisten uskovien lausumat eivät siihen millään tavoin vaikuta. Synkkenevät tilastot eivät myöskään aiheuta huolta. Laodikean seurakunnan tila peilaa nykykirkon tilaa:

”Sillä sinä sanot: **Minä olen rikas, minä olen rikastunut enkä mitään tarvitse; etkä tiedä, että juuri sinä olet viheliäinen ja kurja ja köyhä ja sokea ja alaston” (Ilm.3:17).**

Professori **Osmo Tiilikä** neuvoo: Kirkon on alituisesti tarkistettava kulkutietään. Ylpeydessään ja itseriittoisuudessaan kirkko on jatkuvasti kulkenut kaikkien tarkistuspisteiden ohi. Tämä välinpitämättömyys on predestinoinut kirkon kuoleman tielle.

JUMALALLINEN VAI INHIMILLINEN KIRKKO?

Jos kirkon johdolta asiaa kysytään, vastaus on ilman muuta: jumalallinen. Kansankirkko menetti jumalallisuutensa kuitenkin jo 300-luvulla, jolloin se myi esikoisuutensa hernekeitosta. Toisaalta jumalallisuus ilmenee kiinnipitämisellä ”jumalallisesta sanasta”, Raamatusta. Tätähän piirrettiä kirkossamme ei ole ollut havaittavissa pitempään aikaan. Inhimillisyydestä todistaa politiikan tulo seurakuntaan samoin kuin ”tämänpuoleisiin uppoutuminen”.

Korkeakirkollisten lisäksi myös kirkon uskovilta heruu tunnustus kirkon jumalallisuudesta, tosin se tulee piilotetusti, kautta rantain ja kyökin kautta. Uskovat parhaavat kirkkoa olantakaa, jopa tuomitsevat se toiminnan, mutta: KIRKOSTA EI EROTA! Tässä on uskovien kiistämätön tunnustus porttokirkon jumalallisuudesta. Kaikkine puutteineenkin kansankirkko täyttää uskovien mielestä edelleen Kristuksen kirkon kriteerit. Se on edelleen täyttä tavaraa; siitä ei tule erota. Monien mielestä kirkko on laitos, jonka on mahdotonta menettää jumalallisuutensa. Näin siitä huolimatta, että Vähän Aasian seurakuntien esimerkki puhuu aivan toista, Ilm.2-3. Tietysti tässä on myös takana vuosisatainen kummitus ja kauhuskenaario: kaikkein jumalattominta on kirkosta eroaminen!

KANSANKIRKKO JA USKOVAT

1. Kautta aikain kansankirkko on ollut uskovien ja epäuskoisen jäsenenemmistön taistelutanner. Piispojen ja muiden kirkon johtajien epäkiitollinen virka on ollut olla kahden tulen välissä ja taiteilla siten, että molemmat veronmaksajat pysyvät kirkossa.
2. Aikaisempina vuosisatoina uskovilla on ollut enemmän valtaa, mutta nyt kansa on herännyt "valvomaan etujaan". Enemmistönä epäuskoiset haluavat myös määrätä "kaapin paikan".
3. Uskovat eivät kuitenkaan halua luopua perinteisestä vallastaan. He vetoavat Raamattuun ja tunnustuskirjoihin.
4. Uskovien kannalta taistelu on turha - vähemmistön on alistuttava enemmistön edessä. Realiteetit on tunnustettava! Tuulimyllyjä vastaan ei kannata taistella.
5. Uskovien on perin vaikeaa hyväksyä tällä kohden realismi. Aikaisemmin uskovat ovat saaneet "vahingossa" yli suuren vallan, suuremman kuin heidän jäsenmääränsä edellyttää.
6. Uskovat väittävät kirkkoa "omaksi kirkokseen". He pitävät kiinni kotipaikkaoikeudestaan: Mihinkäs sitä nyt kotoaan lähtisi? Mutta onhan kansankirkko koti myös epäuskoiselle enemmistölle. Jos kodin omistuksesta tulee kiistaa, vähemmistö joutuu antaman periksi.
7. Kansankirkon nimittämisessä uskovan kodiksi on kuitenkin jotakin syvästi ristiriitaista: 1. Enemmistö on epäuskoisia. 2. Kirkossa toimitaan ei Sanan vaan enemmistön ehdoilla. 3. Kuinka uskova voi kokea olonsa "kodikkaaksi" siellä, missä kristilliset arvot hylätään?
8. Uskovat syyllistyvät perusteettomaan optimismiin ja toiveajatteluun kuvitellessaan voivansa parantaa kirkkoa tai jopa vallata sen takaisin uskovien hallintaan. Toisaalta voidaan kysyä: onko kansankirkko koskaan ollut uskovien hallinnassa?
9. Eskatologia ei tue uskovien pyrkimyksiä; kirkko menee lopun aikana yhä huonompaan suuntaan, Luuk.18:8. Miksi moisesta tuhoaan kohti ajautuvasta kirkosta on niin tuskallista erota? Eikö tässä ole kyseessä rakkaus "syntiseen Sodomaan" (1. Moos.19:12-22)?
10. Tänäpäin uskovat pyrkivät arvostelemaan, kritikoimaan ja haukkumaan kirkkoa – se näyttää olevan muutamien leipätyötä. Se on kuitenkin hedelmätöntä. "Koirat haukkuu, karavaani kulkee!"
11. Pitäisi tunnustaa, että kansankirkko on uskovien kannalta menetetty. Sen parissa työskentely ja sen parantamisyrietykset ovat energian ja ajanhukkaa: **"Me olemme koettaneet parantaa Baabelia, mutta ei hän ole parantunut. Jättäkää hänet ja menkäämme pois"** (Jer.51:9).
12. Uskovien pitäisi sen sijaan, että he ovat kirkossa "kuin terva vanhassa veneessä", pyrkiä siitä määrätietoisesti eroon ja rakentamaan uutta yhteisöä – Sanan pohjalle.
13. Kansankirkosta luopumisen ei pitäisi olla uskovalle tuskallista. Onhan se jo alun perin seisonut kansanvallan "savijaloilla".
14. Kuinka vääristynyt muutamien uskovien asenne kansankirkkoon on, tulee selvästi esille siitä, että muutamit ovat kaivautuneet poteroihin uhratakseen koko elämänsä "sissisotaan"

kansankirkon taistelurintamalla. Eihän tässä ole mitään järkeä! Vastustaja on ensinnäkin lukumääräisesti ylivoimainen ja toiseksi: kansankirkossa ei ole mitään sellaista luovuttamatonta, jonka puolesta kannattaisi taistella.

15. Uskovan puolelta ainut järkevä ratkaisu kansankirkon suhteen on ilolla jättää epäuskoiset ”muhimaan omaan liemeensä” ja noudattaa Raamatun selkeää kehoitusta:

14. Älkää antautuko kantamaan vierasta iestä yhdessä uskottomien kanssa; sillä mitä yhteistä on vanhurskaudella ja vääryydellä? Tai mitä yhteyttä on valkeudella ja pimeydellä?

15. Ja miten sopivat yhteen Kristus ja Beliar? Tai mitä yhteistä osaa uskovaishenki on uskottoman kanssa?

16. Ja miten soveltuvat yhteen Jumalan temppeli ja epäjumalat? Sillä me olemme elävän Jumalan temppeli, niinkuin Jumala on sanonut: ”Minä olen heissä asuva ja vaeltava heidän keskellään ja oleva heidän Jumalansa, ja he ovat minun kansani”.

17. Sentähden: **”Lähtekää pois heidän keskeltänsä ja erotkaa heistä**, sanoo Herra, älkääkä saastaiseen koskeko; niin minä otan teidät huostaani

18. ja olen teidän Isänne, ja te tulette minun pojikseni ja tyttärinjeni, sanoo Herra, Kaikkivaltias”. (2. Kor.6:14-18).

USKOVAT JA OMATUNTO

Jo Luther opetti aikoinaan, että ”on väärin ja turmiollista toimia omaatuntoaan vastaan”. Kansankirkossa uskova joutuu alati tämän ongelman kanssa tekemisiin.

1. Kannanotto kirkkoon. Herätysliikkeet arvosteluistaan huolimatta ovat viettäneet rauhanomaista rinnakkaiseloa suhteessa kansankirkkoon. Kysymys kirkosta eroamisesta on tavallisesti ”painettu villaisella”. Muista kirkkoa koskevista ongelmista on voitu keskustella, mutta tämä on tabu. Kaikille herätysliikkeille tämä on liian suuri pähkinä purtavaksi ja julkisesti käsiteltäväksi. Asia halutaan ”vaieta kuoliaaksi” – ainakin toistaiseksi.

2. Raamattu neuvoo: **”Älä ole joukon mukana tekemässä pahaa”** (2. Moos.23:2). Harvoin tuodaan esille, että ihminen joutuu myös **yhteisvastuuseen** ”porukan” synneistä.

”Älä ole liian kerkeä panemaan käsiäsi kenenkään päälle, äläkä antaudu osalliseksi muiden synteihin. Pidä itsesi puhtaana” (1. Tim.5:22).

”Aamun sarastaessa enkelit kiirehtivät Lootia sanoen: ”Nouse, ota vaimosi ja molemmat tyttäresi, jotka ovat luonasi, ettet hukkuisi kaupungin syntivelan tähden” (1. Moos.19:15).

”Ja minä kuulin toisen äänen taivaasta sanovan: ”Lähtekää siitä ulos, te minun kansani, ettette tulisi hänen synteihinsä osallisiksi ja saisi tekin kärsiä hänen vitsauksistansa” (Ilm.18:4).

3. Nimenomaan uskova työntekijä on joutunut jatkuvasti venyttämään omaatuntoaan pyrkiessään pitämään Sanasta kiinni. Uskovien ”kirkkorakkaus” on mallia **”Kaikki se kärsii”** (1. Kor.13:7). Samalla se kuitenkin lyö korville toista Raamatun totuutta: **”ei iloitse väärydestä, vaan iloitsee yhdessä totuuden kanssa”** (1. Kor.13:6). Aivan ilmeisesti monet uskovat toimivat **vastoin parempaa tietoaan:** **” Joka siis ymmärtää tehdä sitä, mikä hyvää on, eikä tee, hänelle se on synniksi”** (Jaak.4:17). Naispappuus, poliittiset päättäjät, epäuskoiset työntekijät, homoliitot jne.

rasittavat uskovien omiatuntoja. Uskovien heikkoutena näyttää olevan olematon ajattelukyky sekä johtopäätösten tekeminen. Siitä huolimatta, ettei kirkkoon kuulumisessa ole ”mitään järkeä”, siihen kuitenkin kuulutaan. Logiikka puuttuu täysin. Tietysti tässä on kyseessä vuosisatainen perinne ja myös luterilainen auktoriteetti-usko: johtajille on oltava kaikissa tilanteissa kuuliaisista. Itsenäinen ajattelu ja selkeä Raamattuun pitäytyminen eivät ole suomalaisen kristityn vahvoja puolia.

4. Teologien koulutus. Pappien koulutus on ollut jo kauan ala-arvoista. Liberaaliteologinen opetus on hapattanut Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan. Tiedekunta on liberaaliteologinen hautoma, josta vuosittain kuoriutuu uusia pesunkestäviä liberaaliteologeja.

Jo 1930-luvulla teologisen tiedekunnan opetus oli pahasti retuperällä: Professori **Antti. J. Pietilä** muisteli omaa opiskeluaikaansa: *”Nimenomaan myöskin meidän omassa yliopistossamme annetusta raamattutieteen opetuksesta minun on annettava se todistus, että tuskin ainoatakaan uskonnollisesti elävää ja hedelmöittävää ajatusta on sen kautta sieluuni juurtunut”* (Vartija (1-2/1930).

USKOVA JA EKKLESIA

1. Uskovien ongelma. Raamattuun sidottu uskova ei voi suin surminkaan tunnustaa kansankirkkoa Kristuksen kirkoksi. Tässä kuitenkin joudutaan pulman eteen: missä on Kristuksen kirkko, johon uskova voi hyvällä omallatunnolla kuulua ja sitoutua?

2. Epäloogisuus. Tässä paljastuu uskovien kansan epäloogisuus ja köyhä mielikuvitus: kirkkoa ei ole, mutta ei myöskään ryhdytä toimeen sen saamiseksi! Siis kirkko ei ole välttämätön. Tämä kertoo saamattomuudesta ja laiskuudesta. Teologien tohtoreita myöten tyydytään porttokirkon haukkumiseen ja ruotimiseen muttei panna tikkuakaan ristiin uuden yhteisön saamiseksi. Jos paljastetaan epäkohdat, pitäisi myös tuoda esille rakentava vaihtoehto.

3. Korvausteologia. Porttokirkko on kylläkin käytännössä edelleen jonkinlainen ”kirkon kuvatus”, joka tehokkaasti estää uuden rakentamisen. Mutta hengellisesti jokaisella herätysliikkeellä on ”oma kirkko”, oma hengellinen koti. Tälle annetaan ainakin käytännössä alkuseurakunnan status. Toki tällöin joudutaan ojasta allikkoon, kun Kristuksen kirkko korvataan erilaisilla ”lahkokarsinoilla”. Tietysti tässä jälleen tulee avuksi epäloogisuus: ei muisteta Paavalin voimakkaita varoituksia Kristuksen jakamisesta.

”Onko Kristus jaettu? Ei kaikeksi Paavali ole ristiinnaulittu teidän edestänne? Vai oletteko te kastetut Paavalin nimeen?” (1. Kor.1:13).

EROON KIRKOSTA

Vaikka kirkon tila on jatkuvasti heikentynyt ainoatakaan todella merkittävää uskovien irtiottoa kirkosta ei ole pystytty kirjaamaan. Tässä kirkon uskovat osoittautuvat perin ”epäluterilaisiksi”. Martti Luther ei voinut jatkaa Rooman kirkossa havaittuaan sen epäraamatulliseksi:

”Mutta minulla ei ole sellaista merkillistä uskoa, josta Jumala on minua varjeleva, kun hän on minut siitä kerran vapauttanut, - ei ole siis minulla sellaista uskoa, että voisin kutsua Kristuksen

kirkoksi sellaista kirkkoa, joka koristaa itseään Kristuksen kirkon nimellä ja siitä kerskaa ja kuitenkin on jumalattomien kopla ja perkeleen kirkko, kuten hedelmät valtavasti todistavat puun olevan pahan... (A. Aijal Uppala, Lutherin vapautuminen paavikirkosta).

Varsinaisesti Suomen ev. lut. kirkko on ollut konkurssikypsä ainakin jo 1950-60 luvuilta saakka. Professori **Osmo Tiililä** toi tämän esille Hengen valaiseman ymmärryksen kautta. Uuden kirkon perustamisen esteenä oli ”vanhan kuoppaaminen”. Ongelma oli siis juridinen: uutta ei voitu synnyttää ennen kuin vanha oli todettu ja julistettu kuolleeksi ja kelvottomaksi. Tiililä luki madonluvut silloiselle kirkolle, mutta häntä ei otettu vakavasti. Vaikka tänään todisteet kansankirkon epäraamatullisuudesta ovat kiistämättömät, edelleenkin on ryhmä uskovia, jotka kieltäytyvät uskomasta tätä. Tänäinkin ongelma kulminoituu samaan kysymykseen. Aivan ilmeisesti Tiililän ero kirkosta (1962) herätteli joissakin uskovissa ajatuksia kirkosta erosta. Timo Junkkaala kirjoittaa:

*”Mitään kirkostaeroamisliikettä Tiililän ratkaisu ei kannattajien joukossa synnyttänyt. Taiwanilla, eli Formosalla kuten silloin sanottiin, työskennellyt lähetystyöntekijä **Päivö Parviainen** tosin spekuloi asialla pitkässä kirjeessään. Hänkin piti tosin tässä vaiheessa toivottavana, että Tiililä palaisi kirkon jäseneksi ja arveli eron jo saaneen riittävän vaikutuksen. Hän toivoi kuitenkin Tiililän kokoavan uudistusohjelman, jonka taakse koottaisiin samalla tavalla ajattelevat. Parviainen meni kaavailuissaan niin pitkälle, että **esitti uuden kirkon muodostamista**, jos Tiililän ohjelman taakse muodostuva joukko erotettaisiin kirkosta tai jos kirkossa ei parissa vuodessa tapahtuisi uudistusta”* (Timo Junkkaala, Osmo Tiililä – protestantti, s.617).

Päivö Parviainen oli tämän jälkeen systemaattisesti jäyhän ”kirkollinen”. Vasta 2010 – paikkeilla hänen kirkkouskollisuutensa murtui. Hän päätyi (Lehtomäen narkomaanikoti) suosittamaan kirkkouskouvile kahta vaihtoehtoa: **Nokia Missiota** ja **Luther-säätiötä**. Tämä arvostetun lähetysveteraanin kannanotto kertoo ensinnäkin sen, että tilanne kirkossa oli tullut kaikkein parhaimmillekin kirkon ystäville sietämättömäksi. Toisaalta suositus paljasti sen, ettei liki 100 vuotias enää pystynyt riittävän tarkkaan seuraamaan hengellistä kenttää. Molemmat suositellut vaihtoehdot ovat heikkoja ja uskovalle sopimattomia. Edellinen kärsi konkurssin Markku Koiviston homouden myötä, jälkimmäinen taas hirttäytyneenä Lutheriin on aivan sopimaton uskovien yhteiseksi kirkoksi.

Väinö Hotti